

„Bij de geboorte van een tweeling is het zeldzaam, dat of de moeder of beide kinderen er het leven afbrengen. Zijn echter beide kinderen van verschillend geslacht, dan is het in leven blijven der betrokkenen nóg zeldzamer”.

Het treft ons nu, dat in het bedoelde opstel van de sexe der beide kinderen geen gewag wordt gemaakt; zoals in misschien de meeste der beschreven gevallen het geslacht der tweelingen blijkbaar niet de moeite van vermelding waard is geacht.

Dat ook in de oudheid aanstaande moeders niet zonder angst de bevalling tegemoet zagen, valt op te maken uit bewaard gebleven epigrammen van votief-obstetrische aard, waarin gebeden werd tot de godin Diana² met exvoto's om een voorspoedige bevalling, of waarin haar dank wordt gebracht na een geslaagde verlossing. Zulk een epigram van MARCUS ARGENTARIUS noemt als wijgeschenken een haarlok en vrouwelijke kledingstukken:

„Sandalen en een mooi lint en een welriekende lok van heur prachtige haar en een gordel en een fijngeweven rok en een schitterende bustehouder offert AMBROSIA met een blij hart aan Artemis na haar ontsnapping uit het gevaarlijke kraambed”.

Literatuur: ¹N. T. v. G. 26 Juli 1952, bl. 1819. ²In haar functie van helpster bij de baring droeg Diana-Artemis ook de namen Lucina (van lux: lichtgodin), Genitalis (godin der geboorte) of Ilithyia. Zo zingt HORATIUS in zijn *Carmen saeculare* of Eeuwdicht:

Rite maturos aperire partus
lenis, Ilithyia, tuere matres,
sive tu Lucina probas vocari
seu Genitalis.

(Gij, Ilithyia! of hoort gij U liever Lucina noemen of Genitalis! gij, die, zachtmoedig, de rijpe vrucht (van de moederschoot) zonder ongeval het levenslicht doet zien, bescherm gij de moeders!).

Rotterdam, 27 Juli 1952

A. G. J. HERMANS

Ik ben collega A. TH. L. VAN THIEL dankbaar voor zijn opmerking betreffende het al of niet twee-eiig zijn van de tweeling. Inderdaad schijnt dit vraagstuk wel veel ingewikkelder te zijn dan men vroeger aannam.

Aan collega A. G. J. HERMANS kan ik mededelen, dat beide kinderen van het vrouwelijke geslacht waren.

Middelburg, 28 Augustus 1952

E. TONKES

NARCOSE BIJ KUNSTVERLOSSINGEN AAN HUIS

Het antwoord op Vraag 52¹ wekt bij mij de indruk, dat zowel de obstetricus als de anaesthesist aan wie de Redactie de vragen heeft voorgelegd, wel met de kliniek, doch niet voldoende met de plattelandspractijk vertrouwd zijn.

Behalve in de zomer zal de verloskamer gewoonlijk wel moeten worden verwarmd en meestal zal er geen centrale verwarming zijn, maar een kolen- of elektrische kachel, soms zelfs een petroleumkachel. In deze gevallen lijkt mij het gebruik van aether niet ongevaarlijk voor de kraamvrouw en alle andere aanwezigen.

Welke narcose moet men toepassen bij een brandende kachel? In zulke omstandigheden lijkt evipan mij minder gevaarlijk dan aether.

Literatuur: ¹N. T. v. G. (1952), 96, 1349.

Denekamp, 22 Juni 1952

J. DIERICK

Ons zijn verloskundige diensten bekend, waar alle kunstverlossingen en elke verwijdering van abortusresten onder chlooraethyl-aether-narcose worden uitgevoerd. Nooit is wegens de aard van de verwarming van het huis een dergelijke narcose onmogelijk gebleken, en een centrale verwarming ontbreekt gewoonlijk in het huis van de patiënten.

REDACTIE

Naar aanleiding van Vraag en Antwoord No 52¹ zou ik gaarne het volgende willen opmerken:
1e. De Redactie gaat er van uit, dat een collega-huisarts of andere narcotiseurs te allen tijde bereikbaar zullen zijn. Dit is op het platteland dikwijls niet het geval.

2e. Men heeft bij kunstverlossingen aan huis veelal met een spoedindicatie (uitgezakte navelstreng en dergelijke) te maken. Het is dan onmogelijk zich bijtijds van geschoolde hulp te verzekeren.

3e. Is in dergelijke noodgevallen de pentothal-narcose niet altijd nog minder gevaarlijk dan een chlooraethyl-aethernarcose? Deze laatste zou immers door de arts moeten worden